СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Особистість перекладача і диверсифікація перекладів

Статус дисципліни – вільного вибору здобувача вищої освіти.
Викладач кафедри філології та перекладу: Бойко Я. В., д. філол. н, проф., завідувач кафедри філології та перекладу.
Рекомендовано – другий (магістерський) рівень вищої освіти.
Необхідні передумови: успішне опанування дисциплін Теорія і практика письмового перекладу, Зіставна стилістика англійської та української мов.

1. Анотація:
Обсяг: загальна кількість годин – 120; кількість кредитів ЄКТС – 4.
Мета дисципліни – формування у здобувачів освіти цілісного уявлення про переклад як інструмент пізнання та форму (само)рефлексії, а також як творчий когнітивно-комунікативний процес, у межах якого особистість перекладача виступає провідним чинником інтерпретації, смислотворення та прийняття перекладацьких рішень. Дисципліна орієнтована на опанування антропоцентричного підходу в сучасному лінгво-перекладознавстві та розвиток здатності осмислювати переклад як простір творчої взаємодії автора, перекладача й адресата, що зумовлює варіативність і диверсифікацію перекладацьких практик.
Результати навчання дисципліни:
знати: теоретичні засади антропоцентричної парадигми сучасного лінгво-перекладознавства, концепції мовної, метамовної та когнітивної особистості перекладача, основні підходи до інтерпретації перекладу як творчого когнітивно-комунікативного процесу, сутність перекладацької творчості, креативності та співтворчості в художньому перекладі, а також чинники варіативності й диверсифікації перекладацьких рішень;
вміти: аналізувати перекладні тексти з урахуванням ролі особистості перекладача, інтерпретувати перекладацькі рішення крізь призму когнітивних, комунікативних і культурних чинників, виявляти та пояснювати прояви індивідуального стилю перекладача, порівнювати альтернативні переклади з позицій творчості та креативності, обґрунтовувати вибір перекладацьких стратегій у художньому перекладі;
здатен продемонструвати: усвідомлення перекладу як інструменту пізнання та (само)рефлексії, здатність до критичного й рефлексивного осмислення перекладацької діяльності, уміння аргументовано відстоювати власні перекладацькі рішення, готовність до творчої взаємодії з автором оригіналу та адресатом перекладу;
володіти навичками: когнітивно-інтерпретаційного аналізу перекладних текстів, ідентифікації та аналізу номінативної діяльності перекладача, застосування стратегій креативності у процесі художнього перекладу, здійснення порівняльного аналізу перекладацьких версій з урахуванням індивідуального чинника;
самостійно вирішувати: завдання, пов’язані з вибором перекладацьких стратегій у ситуаціях варіативності, проблеми інтерпретації та смислотворення в художньому перекладі, аналітичні й творчі завдання, що потребують рефлексії над роллю особистості перекладача, а також кейси, пов’язані з обґрунтуванням креативних перекладацьких рішень у різних комунікативних контекстах.
Зміст дисципліни: Тема 1. Anthropocentric Paradigm in Linguistic and Translation Studies / Формування антропоцентричної парадигми лінгво-перекладознавчих досліджень. Тема 2. Linguistic and Metalinguistic Personality of the Translator / Мовна і метамовна особистість перекладача. Тема 3. Nominative Activity of the Translator as a Creative Process / Номінативна діяльність перекладача як творчість. Тема 4. Translation Creativity vs. Translational Creativity / Перекладацька творчість vs креативність. Тема 5. Translator’s Creativity as Co-creation / Творчість перекладача як співтворчість. Тема 6. Multiplicity of Translations as a Defining Feature of Translation Ontology / Множинність перекладів як визначальна риса онтології перекладу. Тема 7. Multiplicity of Translations in the Light of the Language-centred Concept of Creativity in Translation / Множинність перекладів у світлі мовоцентричної концепції творчості у перекладі. Тема 8. Multiplicity of Translations in the Light of the Text-centred

Concept of Creativity in Translation / Множинність перекладів у світлі текстоцентричної концепції творчості у перекладі. Тема 9. Multiplicity of Translations in the Light of the Activity-centred Concept of Creativity in Translation / Множинність перекладів у світлі діяльнісноцентричної концепції творчості у перекладі. Тема 10. Diversification of Translations of a Temporally Distant Source Text / Диверсифікація перекладів часово віддаленого першотвору.

Форма підсумкового контролю: залік.

Засоби діагностики успішності навчання: виконання завдань, індивідуальні / групові проєкти / презентації, комплект тестових завдань для поточного та модульного контролю.

Мова навчання: англійська, українська.

2. Оцінювання:

Розподіл балів з дисципліни, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне оцінювання та самостійна робота											МК	Сума
Т1	**Т2**	**Т3**	**Т4**	**Т5**	**ПК**	**Т6**	**Т7**	**Т8**	**Т9**	**Т10**		
8	8	8	8	8	10	8	8	8	8	8	10	**100**

Розподіл балів за видами робіт

Види робіт, що оцінюються в балах	**Т1**	**Т2**	**Т3**	**Т4**	**Т5**	**Т6**	**Т7**	**Т8**	**Т9**	**Т10**	**Сума**
Виступ на практичному занятті	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50
Індивідуальні/ групові проєкти / презентації	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30
Поточний контроль	10					-					10
Модульний контроль	-					10					10
Усього з дисципліни											**100**

Критерії оцінювання видів робіт

Види роботи	**Кількість балів**
Виступ на практичному занятті	
виступ є повним, логічно структурованим і змістовним; студент демонструє глибоке розуміння теоретичного матеріалу, коректно використовує термінологію лінгво-перекладознавства, аргументовано аналізує перекладацькі приклади, виявляє аналітичне та критичне мислення, активно бере участь у дискусії та обґрунтовує власну позицію.	5
виступ змістовний і послідовний; студент правильно відтворює основні теоретичні положення, застосовує фахову термінологію, наводить приклади перекладацького аналізу, проте аргументація або глибина аналізу є частково обмеженими.	4
виступ відображає загальне розуміння теми; матеріал подано переважно репродуктивно, з окремими неточностями у термінах або прикладах; участь у дискусії обмежена, аргументація недостатньо розгорнута.	3
виступ фрагментарний; студент демонструє поверхове розуміння теми, допускає термінологічні помилки, аналіз перекладацьких прикладів є мінімальним або формальним.	2
виступ короткий і несистемний; знання теми є недостатніми, відсутній аналіз і аргументація, використання фахової термінології обмежене або некоректне.	1
відсутність виступу або повна невідповідність змісту заявленій темі.	0

Індивідуальні/ групові проєкти / презентації	
проєкт (презентація) повністю відповідає темі та меті завдання; матеріал є логічно структурованим, теоретично обґрунтованим і аналітично глибоким; продемонстровано вміння застосовувати перекладознавчу термінологію, аналізувати перекладацькі приклади, аргументувати власні висновки; для групових робіт простежується узгоджена командна взаємодія та рівномірний розподіл ролей.	3
проєкт загалом відповідає темі; матеріал подано послідовно, проте аналітична складова або аргументація є частково обмеженими; можливі окремі неточності у термінології чи структурі презентації; для групових робіт взаємодія учасників є достатньою, але нерівномірною.	2
проєкт має фрагментарний характер; поверхове розкриття теми, недостатнє теоретичне обґрунтування, мінімальний аналіз перекладацьких прикладів; спостерігаються суттєві недоліки у структурі, логіці викладу або командній взаємодії.	1
проєкт не подано або його зміст не відповідає темі та вимогам завдання.	0
Поточний та модульний контролі	
Поточний і модульний контролі проводять у тестовій формі. Здобувач вищої освіти відповідає на 100 запитань. Результати складання поточного і модульного контролів оцінюють за десятибальною шкалою автоматизовано відповідно до кількості правильно наданих відповідей. Кожне питання оцінюють у 0,1 бала. Результати складання поточного і модульного контролів оцінюють за десятибальною шкалою.	10-1

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Оцінка за національною шкалою для екзамену, КП,КР/заліку	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
Відмінно/ Зараховано	90-100	**A**	**Відмінно** (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
Добре/ Зараховано	82-89	**B**	**Дуже добре** (вище середнього рівня з кількома помилками)
	74-81	**C**	**Добре** (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
Добре / Зараховано	64-73	**D**	**Задовільно** (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
	60-63	**E**	**Достатньо** (виконання відповідає мінімальним критеріям)
Незадовільно/ не зараховано	35-59	**FX**	**Незадовільно** (з можливістю повторного складання)
	0-34	**F**	**Незадовільно** (з обов’язковим повторним вивченням дисципліни)

3.Політика:

3.1. Обов'язкове дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою цієї навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

3.2 Допускається визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих у неформальній освіті відповідно до «Положення про порядок визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти та визначення академічної різниці у КНУТД».

3.3. Для одержання мінімальної позитивної оцінки з дисципліни необхідно у визначені викладачем строки набрати мінімальну кількість балів за кожну тему і модульний контроль.

3.4. У разі несвоєчасного виконання робіт кількість набраних балів знижується на 30%.

3.5. Перенесення терміну здачі робіт/перездача:

- можливе подовження строків здачі робіт з поважних причин (лікарняний, академічна мобільність), про що потрібно попередити викладача заздалегідь;
- без поважних причин – кількість набраних балів знижується на 30%.

3.6. У разі виявлення плагіату здобувачу вищої освіти повертається робота та видається новий варіант завдання.

3.7. Пропущені заняття відпрацьовуються здобувачем вищої освіти згідно з погодженим з викладачем індивідуальним графіком у разі недостатньої кількості балів для отримання мінімальної позитивної оцінки з дисципліни.

3.8. Оскарження оцінювання відбувається згідно з «Положенням про порядок і методику рейтингового оцінювання академічних досягнень студентів КНУТД» і таким чином: здобувач вищої освіти, який не погоджується з результатом підсумкового контролю, має право подати заяву на ім'я ректора за погодженням декана факультету / директора інституту в день проведення екзамену або не пізніше 15:00 наступного робочого дня. Для розгляду апеляції протягом трьох робочих днів після подачі заяви на факультеті / інституті наказом ректора створюється апеляційна комісія в такому складі: голова комісії (проректор, декан факультету / директор інституту, їх заступники або директор Навчально-методичного центру управління підготовкою фахівців), секретар та члени комісії (обов'язково має бути представник від студентського самоврядування). Апеляційна комісія оцінює письмові відповіді студента, який подав апеляцію, на кожне завдання окремо за критеріями, що визначені в робочій програмі навчальної дисципліни. Додаткове опитування студента під час розгляду його роботи не допускається. Апеляційна комісія після розгляду апеляції студента ухвалює одне з двох рішень: або виставлена оцінка з навчальної дисципліни відповідає рівню і якості виконаної роботи та не змінюється, або виставлена оцінка з навчальної дисципліни не відповідає рівню і якості виконаної роботи та збільшується / зменшується на певну кількість балів (указується нова оцінка та бали відповідно до прийнятої системи оцінювання знань).

4. **Рекомендована література:**

1. Селіванова О. О. *Когнітивна ономасіологія*. Київ: Фітосоціоцентр, 2000.
2. Baker M. *In Other Words: A Coursebook on Translation*. London–New York: Routledge, 2018.
3. Chesterman A. *Memes of Translation: The Spread of Ideas in Translation Theory*. Amsterdam–Philadelphia: John Benjamins, 2016.
4. Hermans T. *Translation in Systems: Descriptive and System-oriented Approaches Explained*. London: Routledge, 2014.
5. Pym A. *Exploring Translation Theories*. London–New York: Routledge, 2014.
6. Toury G. *Descriptive Translation Studies and Beyond*. Amsterdam–Philadelphia: John Benjamins, 2012.